.c. pri. in prin. ipsi tamẽ inferiores quorũ est ꝓferre vel eligere hñt consentire: vt no. in predi. decre. vnica. Quid de capto vacãte sede episcopali: poterit ne permutationi auctoritatẽ prestare: puto ꝙ sic: cum hec sit iurisdictionis ꝓpalis in qua tunc succedit: de maio. ⁊ obe. his que. ⁊ capi. cuz olim. eo. ti. ca. vno. li. vi. cũ cõcor. hec vera nisi beneficia illa vel alterum illorum spectarẽt ad collationem episcopi solius sine capitulo: quia cuz in talium beneficiorum collationem nõ succedãt: ergo nec in consensu quez necesse habet ꝓstare collator: ⁊ idem si habet eligere vel ꝓsentare: vt scripsi ne sede vacã. c. ij. ne vna via ꝓcedatur quod alia prohibetur. de regulis iuris: cuz quid. libro sexto: si vero vna cũ capitulo haberet facere predicta: cum capitulũ tunc possit cõferre eligere vel presentare: ne se. vacan. .c. vno. li. vi. ergo poterit vt capitulũ consentire: ⁊ vt episcopus auctorizare: puto autez ꝙ hoc decretum afficiat neduz collationẽ: sed etiaz oẽm electionem postulationẽ ⁊ presentationez que fieret de alio ad aliud beneficiũ sic renunciatũ: hoc enĩ est de mẽte ⁊ eadem rõ est: ⁊ decre. de prebẽ. cũ in illis. lib. vi. loqtur in ĩpetratiõibus beneficiorum que sunt odiose.

a Volumus. hoc iure nouo: quasi ĩnuat quod olim in hoc casu necessaria erat gratiosa ꝓuisio: ⁊ sic saluantur no. eo. ti. cum vniuersorũ: de preben. inter cetera. sicut alias in simili casu agitur ad interesse. ff. de ꝓscrip. verbis. l. naturalis. in prin. ⁊ in fi.

Religiosis. Primo ponit motiuũ cõstituentis. Secõo constitutionẽ. Tertio penã: ⁊ incipe cõstructũ ibi volentes: ⁊ quo ad rõnem ꝓ executorem reddendã determinat qõ no. in spec. de instru. edi. §. nũc vero aliqua. ver. sed an simplex. quod quasi ad lrãm ponit archi. lxxxviii. di. eps tuitionem.

b Deputatis. no. ꝙ nõ dicit deputãdis: ꝑ qõ videt velle qõ ꝓstõ respiciat ꝑterita: qõ vez puto de futuris gestionib⁹ fiendis et ꝑ iaz deputatos quãuis ereptos: ⁊ fa. qõ no. s. e. cõ. de eta. ⁊ quali. vt hi q. in glo. qõ posteris. de vi. ⁊ hone. cle. c. ij. post prin. sed in ꝑteritis gestionib⁹ factis iam peremptos ante hanc ꝓstõnem nõ puto ꝙ hec decre. locũ hẽat: ad qõ facit lra sequens. cõstat. n. quod circa iã gesta precidi nõ põt materia delinquendi: si vero ereptus religiosus prius deputatus iã ante ꝓstõnem partem gesserat: partẽ vero gessit post ꝓstõnem: si rõ post gestoz nõ cõnectit prius gestis: qz singulis ãnis ꝑcipit certos redditus quos cõuertit in certos pios vsus: de postea gestis rõnem reddat: ad hoc de elec. si eo. tpe li. .vi. sed si rõ post gestoz sine prius gestis iutilis videret nõ tñ cogẽt ad illam reddendã. ad hoc. s. de ap. sup eo. i. reddat ergo pape legato vel suo superiori: vt quo ad illam stemus antiquo iuri.

c Cuiuslibet. comprehendere vult etiam codicillos: ⁊ vide quod scripsi eodem titulo. super rubrica.

d Quod vriqz interpositio: qz tamen habebatur. eo. ti. c. i. lib. vi. ⁊ de claustralibus loquitur: vt ibi no.

e Obtẽta. reprobatum videt quod disputãdo soluerat dñs meus ĩ hoc casu tacitam lñiam superioris sufficere: quod vide in mercu. eo. ti. sub litera. g. alias sub lra. s. Sed dubitatur nunquid superior qui religioso dedit licẽtiam suscipiẽdi hoc executionis officium possit lñiam reuocare non integra: vt fortior sit qõ: ⁊ videtur ꝙ reuocari nõ possit: cum sit astrictꝰ rationi reddẽde: vt hic: ⁊ qui semel suscepit ereq cogitur. c. ti. Joãnes: puto ꝙ male facit sine causa reuocãdo: nõ tamẽ credo ꝙ subditus resistere possit: cum velle nõ habeat: ⁊ optime facit. xxiij. q. v. manifestuz. tunc ergo perficiet executionem collega si quem habet: vel his de quo testator ꝓuidit vel episcopus: quod dic vt eo. ti. c. ij. lib. vi. ⁊ ibi no. in glo. pe.

f Suscipere. fratres minores nõ licentiant hodie ad hec officia: nec illa suscipiũt: quod dic vt. j. de ꝟbo. sig. criui. §. proinde. ver. item ꝙ cũ executiones. ⁊. §. cupientes. ver. verum etiam.

g Materiam. concor. de vsuris. c. i. li. vi.

h Tales. s. religiosi etiam erempti: ⁊ per hoc puto ꝙ in secularibus ereptis non habeat locum quod hic dicitur: ⁊ licet subsit eadem ratio: satis ẽ tamen ꝙ eorum priuilegijs cõstitutio ista nõ derogat. ⁊ fuit forte ĩpulsiua ratio: quia religiosi plus delinquebãt in his: est si. j. de cen. c. i. de priuile. c. i. ⁊ de pe. cupientes post prin. de senten. excommuni. c. i. ⁊ de deci. .c. i. ⁊ vide quod no. in. i. glo.

i Locorum ordinarijs. nõ dicit diocesanis: ⁊ facit ad id quod scripsi. e. ti. Joãnes. super ver. diocesanum.

k Reddere. rõnem teneat: qõ sequtur. cõcor. j. de reli. do. qr. cõtingit. §. illi ẽt. quid si testator liberauit eum ab onere rõnis reddende: vide quod scripsi eo. tit. Joãnes. in pe. q. vbi etiam aliquid de modo rõnis reddẽde no. ⁊ in spec. pre. §. nunc vero. ver. sed nunquid secundum dictum.

l Exigere. no. ꝙ duo ponit ⁊ vt diuersa: per quod videt ꝙ isti executores etiaz ordinarijs non petentibus rõnem reddere debeant: si tamen offerunt: sed si ordinarius nõ recipit: eis nõ imputabitur: de regu. iur. iputari. lib. vi.

m Exẽplum. s. eo. de of. or. .c. i. cum suis concor.

n Debita. arbitraria et quo certa statuta nõ est: de of. delega. de causis.

o Priuilegio. j. c. pri. ⁊ vide quod ibi dicam.

Eos qui. Primo punit. Secundo tollit obstãtia ibi: nullo. ⁊ ꝑ hoc ꝙ dicit eos: ĩcludit cuiuscũqz pfessionis viros clericos ⁊ laicos: ĩcludit ẽt mulieres: ⁊ de hoc de elec. ĩ generali. li. vi.

p Clauium. de excess. prela. .c. fi. ⁊ no. ꝑ pluralitate clauiũ de hoc remissionẽ dedit. de sã. tri. c. i. ad finem.

q Cimiterijs. si igit in cãpis ⁊ locis priuatis eos sepeliant nõ est locus huic pene: qõ ĩtelligo ẽt si locus ille eẽt vicinus vel cõtiguus ecclesie vel cimiterio: qz ex quo ad vsum cimiterij nõ ẽ per epm benedictus. de cõse. di. i. nemo. nõ erit locus huic pene: quare aũt in cimiterijs corpora sepeliant: vide no. xiij. q. ij. cum grauia.

r Tempore. quo tempore interdicta est ecclesiastica sepultura: de pe. ⁊ re. ꝙ in te. de priuile. vt priuilegia.

s A iure. h. d. pp clericos q seruauerunt ĩterdictum: qbus ꝓcedit eo tẽpore sepultura cũ silentio ⁊ absqz campanarum pulsatione: vt in predi. decre. ꝙ in te. ⁊ ꝓpter priuilegiatos circa cõfratres: de qbus in predi. decre. vt ꝑuilegia. In qtuor vero festiuitatibus in qbus eo tẽpore celebrari põt alta voce ⁊c. de qbus in decre. vlti. §. pe. de sen. excõ. li. vi. nõ puto posse mortuos sepeliri. lz multotiens fuerit cõtrarium obseruatum. ⁊ hoc bene probat decre. cuz ⁊ plantare. §. ꝙ si. de priui. ⁊ ille. §. qui diebus illis permittit participationem diuinorum: de audiendis officijs loqtur non de sacramentis: quod patet ex diuisione capituli. Jtẽ cessat causa ibidem expressa de spe reconciliationis.

t Excõicatos. ab homine vel a iure: ⁊ ĩtelligas de excõicatione maiori: de sen. excõ. si quem. lz enim excõicati minori sic decedẽtes sepeliendi nõ sint: vt no. in no. e. ti. sacris: huic tamẽ pene tunc locus nõ esset: de hereticis qui excõicati sunt spãliter fuerat prouisum: de here. c. ij. i. rñ. lib. vi.

v Publice. de hoc de re iudi. ad probandum de excep. exceptionẽ in glo. penul. que glo. nõ placet simpliciter quo ad casum istum: lz enim fatear illum publice excõicatum contra quẽ publice lata est snia: lz denunciatus non sit cũ ꝑ decre. ad probandum: nõ dicat publice nunciatum sed publice excõicatum: nõ tamen fateor ꝙ hoc ipso ꝙ excõicatus est per iudicem loco quo iudicare consueuit presentibus officialibus suis ⁊ partibus: vel altero cõtumaciter absente dicat publice excõicatus: sed ex q̃litate fori multitudine. s. vel paucitate officialium ⁊ astãtium dicatur publica vel nõ publica: ita ꝙ in hoc veritas rei ponderetur: vt quo ad hunc casum videamus an presumantur sepelientes scire: vel saltem sit casus quo sit eis imputanduz si ignorarunt quod publice sciebatur. xij. q. ij. qui ⁊ humanis. alꝭ posset esse occultus lz per iudicem in bancho coram duobus vel tribus fuerit ꝓmulgata: facit in auẽ. de litig. §. omnẽ vero. colla. viij. ad hoc mouet mens ⁊ rõ iuris preponderanda verbis: ⁊ quod alle. ibi in glo. non ꝓbat: vt ibi dicit: ⁊ vltra iura que allegant de do. ⁊ cõtu. c. fi. de eo qui mit. in pos. c. fi. de eo qui cogno. consan. c. fi. de cle. nõ resi. ex tue. ff. de insti. sed ⁊ si. §. i. ⁊. ij. bene fa. cle. s. de elec. cãm. §. verum. ⁊ facit. s. de iudi. dispendiosam. de fo. cõpe. ꝙuis. facit quod no. Sompo. de consue. cũ dilectus: qõ scripsi de elec. illa. in glo. magna circa fi. ⁊ ꝑ hoc ꝙ dicit publice: dico ꝙ si eẽt occultus dato ꝙ sepeliẽs sciret nõ est locus huic pene. An vero sit locus excõicationi minori no. de priuile. ad hoc in. i. glo. additur aũt hic pena ad penam quã statuit decre. episcoporum de priuile. lib. vi. que per hanc sublata non est.

x Nolatim. cõcor. de ꝑui. cum ⁊ plantare. §. excõicatos. ⁊ vide quod ibi no. ad idem eo. ti. vt ꝑuilegia. de ꝑben in lateraũ. de cle. excõ. ꝓposuit. ⁊ est si. s. ea. cõ. de vi. ⁊ ho. cle. c. i. ⁊ ꝑ hanc lrãm ⁊ predictas similes vt ꝙ possit in cimiterio sepeliri interdictus nõ nolatim: dũmodo locus interdictus nõ sit.

y Interdictos. videtur sufficere ꝙ interdictum sit tale ꝙ priuet sepultura: vt in casu de sen. excõmu. is cui. ij. responso. lib. vi. facit quod scripsi post Innocen. ⁊ Hostien. eodem titulo sacris.

nullius hoc eẽ volum⁹ firmitatis.

Rubrica De testamẽtis ⁊ vltimis voluntatibus.

Clemen. v. in concilio vienensi.

Ordinarius loci rationẽ exigit a religiosis etiam exemptis de testamentorũ executionib⁹ quas gesserunt: ⁊ si circa id deliquerint illos punit.

Religiosis etiaz ereptis deputatis[b] ad executionem cuiuslibet[c] vltime voluntatis circa ipsius executiõis officiũ: qõ[d] vtiqz nõ pñt nisi a superiore suo petita sup hoc licentia ⁊ obtenta[e] suscipere[f] volentes ꝑcidere materiam[g] delinquendi. Presentis constitutionis auctoritate statuimus: ꝙ tales[h] etiaz si prelationis fungantur officio locoruz[i] ordinarijs debitaz reddere[k] ipsiqz ordinarij ab eisdẽ absqz dolo fraude seu negligentia de suscepte executionis officio teneant[l] exigere rõnez. Illos quos circa id deliquisse repererint: in alioꝝ exẽplum[m] pena debita[n] quocunqz nõ obstante priuilegio[o] puniri.

Rubrica De sepulturis.

Clemens. v. in concilio vienen.

Excõicati sunt etiã erẽpti: qui i casibus non premissis defũctos sepeliunt in cimiterijs tpe interdicti vel qui scienter sepeliũt excõicatos publice: nolatim interdictos: vel manifestos vsurarios. Jo. an.

Eos qui proprie temeritatis audacia defuncto ruz corpora nõ sine cõtemptu clauiuz[p] ecclesie in cimiterijs[q] iterdicti tempore[r] in casibus non concessis a iure[s] vel ex cõmunicatos[t] publice[v]: aut nominatim[x] interdictos[y]: uel vsurarios

Eos qui. Primo punit. Secundo tollit obstãtia ibi: nullo. ⁊ ꝑ hoc ꝙ dicit eos: ĩcludit cuiuscũqz pfessionis viros clericos ⁊ laicos: ĩcludit ẽt mulieres: ⁊ de hoc de elec. ĩ generali. li. vi.

p Clauium. de excess. prela. .c. fi. ⁊ no. ꝑ pluralitate clauiũ de hoc remissionẽ dedit. de sã. tri. c. i. ad finem.

q Cimiterijs. si igit in cãpis ⁊ locis priuatis eos sepeliant nõ est locus huic pene: qõ ĩtelligo ẽt si locus ille eẽt vicinus vel cõtiguus ecclesie vel cimiterio: qz ex quo ad vsum cimiterij nõ ẽ per epm benedictus. de cõse. di. i. nemo. nõ erit locus huic pene: quare aũt in cimiterijs corpora sepeliant: vide no. xiij. q. ij. cum grauia.

r Tempore. quo tempore interdicta est ecclesiastica sepultura: de pe. ⁊ re. ꝙ in te. de priuile. vt priuilegia.

s A iure. h. d. pp clericos q seruauerunt ĩterdictum: qbus ꝓcedit eo tẽpore sepultura cũ silentio ⁊ absqz campanarum pulsatione: vt in predi. decre. ꝙ in te. ⁊ ꝓpter priuilegiatos circa cõfratres: de qbus in predi. decre. vt ꝑuilegia. In qtuor vero festiuitatibus in qbus eo tẽpore celebrari põt alta voce ⁊c. de qbus in decre. vlti. §. pe. de sen. excõ. li. vi. nõ puto posse mortuos sepeliri. lz multotiens fuerit cõtrarium obseruatum. ⁊ hoc bene probat decre. cuz ⁊ plantare. §. ꝙ si. de priui. ⁊ ille. §. qui diebus illis permittit participationem diuinorum: de audiendis officijs loqtur non de sacramentis: quod patet ex diuisione capituli. Jtẽ cessat causa ibidem expressa de spe reconciliationis.

t Excõicatos. ab homine vel a iure: ⁊ ĩtelligas de excõicatione maiori: de sen. excõ. si quem. lz enim excõicati minori sic decedẽtes sepeliendi nõ sint: vt no. in no. e. ti. sacris: huic tamẽ pene tunc locus nõ esset: de hereticis qui excõicati sunt spãliter fuerat prouisum: de here. c. ij. i. rñ. lib. vi.

v Publice. de hoc de re iudi. ad probandum de excep. exceptionẽ in glo. penul. que glo. nõ placet simpliciter quo ad casum istum: lz enim fatear illum publice excõicatum contra quẽ publice lata est snia: lz denunciatus non sit cũ ꝑ decre. ad probandum: nõ dicat publice nunciatum sed publice excõicatum: nõ tamen fateor ꝙ hoc ipso ꝙ excõicatus est per iudicem loco quo iudicare consueuit presentibus officialibus suis ⁊ partibus: vel altero cõtumaciter absente dicat publice excõicatus: sed ex q̃litate fori multitudine. s. vel paucitate officialium ⁊ astãtium dicatur publica vel nõ publica: ita ꝙ in hoc veritas rei ponderetur: vt quo ad hunc casum videamus an presumantur sepelientes scire: vel saltem sit casus quo sit eis imputanduz si ignorarunt quod publice sciebatur. xij. q. ij. qui ⁊ humanis. alꝭ posset esse occultus lz per iudicem in bancho coram duobus vel tribus fuerit ꝓmulgata: facit in auẽ. de litig. §. omnẽ vero. colla. viij. ad hoc mouet mens ⁊ rõ iuris preponderanda verbis: ⁊ quod alle. ibi in glo. non ꝓbat: vt ibi dicit: ⁊ vltra iura que allegant de do. ⁊ cõtu. c. fi. de eo qui mit. in pos. c. fi. de eo qui cogno. consan. c. fi. de cle. nõ resi. ex tue. ff. de insti. sed ⁊ si. §. i. ⁊. ij. bene fa. cle. s. de elec. cãm. §. verum. ⁊ facit. s. de iudi. dispendiosam. de fo. cõpe. ꝙuis. facit quod no. Sompo. de consue. cũ dilectus: qõ scripsi de elec. illa. in glo. magna circa fi. ⁊ ꝑ hoc ꝙ dicit publice: dico ꝙ si eẽt occultus dato ꝙ sepeliẽs sciret nõ est locus huic pene. An vero sit locus excõicationi minori no. de priuile. ad hoc in. i. glo. additur aũt hic pena ad penam quã statuit decre. episcoporum de priuile. lib. vi. que per hanc sublata non est.

x Nolatim. cõcor. de ꝑui. cum ⁊ plantare. §. excõicatos. ⁊ vide quod ibi no. ad idem eo. ti. vt ꝑuilegia. de ꝑben in lateraũ. de cle. excõ. ꝓposuit. ⁊ est si. s. ea. cõ. de vi. ⁊ ho. cle. c. i. ⁊ ꝑ hanc lrãm ⁊ predictas similes vt ꝙ possit in cimiterio sepeliri interdictus nõ nolatim: dũmodo locus interdictus nõ sit.

y Interdictos. videtur sufficere ꝙ interdictum sit tale ꝙ priuet sepultura: vt in casu de sen. excõmu. is cui. ij. responso. lib. vi. facit quod scripsi post Innocen. ⁊ Hostien. eodem titulo sacris.

manifestos[a] scienter[b] sepelire[c] presumunt decernimus ipso facto excōicationis sententie subiacere[d] a qua nullatenus absoluantur: nisi prius[e] ad arbitrium diocesani episcopi eis[f] quibus p premissa fuerit iniuria irrogata satisfactionem exhibuerit competentem. Nullo eis[g] circa premissa exemptiōis: uel quouis alio priuilegio[h] sub quacū͂q3[i] forma verborū cōcesso aliqualiter suffragante.

Idem in eodem.

Pars que titulus respicit hoc intēdit: Predicatores et minores in locis suis libere sepeliunt illos q hoc libere elegerint. De funeralibus tamen et quibuscunq3 obuentionibus et relictis etiam de quib9 alias nō debetur canonica quartā et vltra soluent ecclesie parochiali. hoc dicit. Jo.an.

Uidum a bonifacio papa octauo predecessore nostro infrascripta edita decretali benedictus papa vndecimus predecessor noster aliam[k] illius reuocatoriam promulgauit: que quia vt probauit effectus nedum[l] pacis ab auctore[m] ipsi9 sperāte fructū n̄ attulit sed immo discordie p q sedāda p̄cesserat: fomentum[n] non modicum ministrauit[o]: nos eam oīno[p] cassantes aliam a prefato boni. editam sacro instante[q] et approbante cōcilio inouamus: subijcientes tenorem[r] illi9 q dignoscit̄ eē talis. Bonifacius eps seruus seruorum dei ad perpetuā rei memoriam[s]. Super cathedram[t] preeminentie pastoralis diuina disponente clemētia cōstituti: et si[v] multis et arduis que in amplium romane curie alueum[x] vndiq3 cōfluūt[y] quasi torrens[z] pregrauemur negocijs: curis excitemur inumeris: cogitatiōibus plurimis distrahamur: circa id tamē feruētibus votis intendimus. vacamus instātius[&]: ac opose studiū sollicitudinis ipartimur vt ad diuini nominis gl'iam exaltatiōez catholice fidei et p̄fectum fidelium animarum precisis radicitus[9] dissidiorum vepribus[x] et litigiorū anfractibus[a] omnino subductis inter ecclesiarum antistites[b] ad curā et regimē gregis dominici deputatos: ceterasq3 personas quas ordo clericalis includit[c]: pacis tranquillitas vigeat: feruor charitatis exestuet[d] inualescat[e] concordie vnitas: animorum identitas perseueret.

a Manifestos. qui sint manifesti: no. de vsur. c. i. et ij. in prin. li. vi. et intelligas cautum sit de restituendo. vt ibi: et puto sufficere quo ad sepulturam: nō dico ad validandum ipsius testamentum q caueatur post mortē: quod verū intelligo in illo qui iussit satisfieri de vsuris: al's enim non sufficeret cautio heredum cum decesserit in peccato: de vsur. quia in omnib9: et hoc probat lr̄a illius decre. quāq de vsur. lib. vi. in prin. et fi. i. respō. accumulatur aut̄ ē hec pena ad penam predicti lateran. cōcilij. que adhuc hodie locum habet: cum expresse sublata non sit.

b Scienter. requirit ergo sciētiam hec excommunicatio: cō. cor. de senten. excōmunicationis significauit: et capitulo cum desideres. et de here. caplo. i. in prin. lib. vi.

c Sepelire. hic occurrunt dubia que principis declaratione plusq glosantis opiniones exposcunt. s. an portantes ad sepulturam qui tamen nō sepeliunt sint excōmunicati: itē querit de cōcomitantibus funus. Item de fodientibus fabricantib9 vel aperientib9 sepulchrū. Itē de prelatis clericis vel ministris ecclesiarum in quarum cimiterijs sepeliūtur qui id nō prohibēt vel patiuntur. Item de his clericis vel laicis q portāt cereos cruces et similia. Et circa hoc aduertendum q quādoq3 iura prohibent in cimiterio sepeliri: vt hic et ō pui. ad hoc. de sen. ex. is cui. li. vi. Qn̄q3 in cimiterio tumulari. eo. ti. sacris. Quādoq3 sepulture tradi: de vsuris: quia in omnibus de hereti. c. ij. i. rn̄. li. vi. Quādoq3 ad sepulturam admitti: de vsur. q̄q. li. vi. ō priui. episcoporum. Quandoq3 sepulture clericos interesse de rap. super eo. Quandoq3 corpora cum psalmis ad sepulturam duci. xxiij. q. v. placuit. Quandoq3 iubent sepultura carere: de tornea. c. i. de pe. et re. omnis. Quandoq3 precipiunt extra cimiteriū sub terrari: de sta. mo. cum ad monasterium. Quandoq3 permittūt cum silētio tumulari: de peni. et re. quod in te. cum ergo hic puniat sepelientem non admittentem interessentem vel cooperantem. sepelire autem est mortuum humo vel tumulo condere. videretur solos humo vel tumulo corpus imponentes ligatos esse: facit pro hoc equitas: ne ex vnius funere multitudo ligetur. Item constat qō portantes et concomitantes vel fabricantes si non sequeretur talis sepelitio excōicati non essent. In contrarium esset hec constitutio ludibrio si vnus solus ribaldus vel seruiens per quem poterit id expediri ligari dicatur reliquis vsitatis pōpose et solēniter expeditis.

d Subiacere. alios casus qbus qs ipso facto excōicatur p has de. vide nota. ō sen. ex. c. i. hanc aūt penam locum hr̄e nō puto in alijs casibus qbus denegat̄ sepultura: quos habes no. eo. ti. ex parte de sta. mo. c. ij. et. c. cum ad monasteriū. Quid de illo q sepelijt manifestū vsurarium excōicatum publice noīatim interdictum et tpe interdicti: numqd vna vel quadruplici excōicatiōe ligabit̄ ex hoc facto: vide de hoc plene qō scripsi in qōne gualterij: siue tn̄ vna sola siue plurib9 sententijs ex diuersis causis quax quelibet p se sufficiat excōicatus dicat̄: planū est qō de oībus dz satisfacere et ab oīb9 absolui: de quo satis no. de of. or. ex parte. de senten. ex. cum pro causa.

e Nisi prius. xor. de. ō. de seques. pos. c. vno. et vide quod ibi no.

f Eis quibus. sed q sunt hi: forte itellexit de his quox fauore fuerāt late snie excōicationis vel iterdicti in loca vel psonas quo ad vsurarios illos qbus fieri debebat restō: si qua eēt violētia in his fuisset lata clericis vel ministris illis ēt fiat satisfactio. Itē si illorū corpora vel ossa discerni possunt exhumāda sunt. e. ti. sacris et hoc in vltimis tribus casib9. sed qd de pmo: dic q si ille fuit penitēs lz nō debuerit sepeliri: tn̄ nō exhumabit̄ saltē post relaxatū iterdcm̄: vt no. ō sen. ex. si ciuitas in glo. pe. li. vi. et no. ino. et hosti. in decre. vlti. de exces. prela. ad fi. et facit qō no. de sen. ex. a nobis. ij. in glo. pe. no. ē. Inno. et hosti. in pdi. decr. vl. q penitēs q sepultus nō fuit in cimiterio pp iterdcm̄: relaxato iterdicto dz in cimiterio sepeliri. Inno. alle. de sen. ex. cū illo. et hosti. in pre. decre. a nobis. et dicūt q ex quo penitēs est mortu9: mortuaria ab eo licite recipi possunt: cum p ipo sit orādum alle. xi. q. iij. quecūq3. secus si nō fuisset penitens. lxxviij. di. c. si. et vide q post eos dici de sen. ex. cū volūtate. si itelligas de mortuarijs. i. que ipe penitēs de loco interdicto reliquit in morte verum puto. Idē si itelligas de mortuarijs que postea darentur cum funere: sepulto in cimiterio post relaxatum iterdictū. ō funeralibus vero que darentur cum funere sepulto de facto tpe iterdicti nō puto clericos licite recipere posse: q2 viderentur participare delicto.

g Eis sic sepelientibus.

h Priuilegio. vt si priuilegiati essent ꝯ decre. i. de priui. li. vi.

i Quacūq3 forma. ar. q generalia et derogatoria v̄ba sufficiant: facit de here. sicut. ſ. c. pri. ꝟ. nos et enim. et p Di. de re. iur. q semel lib. vi.

Uidum. Que sūt principales partes. In prima proemium clementis inouam9 in concilio ꝯstōnem bonifacij: et cassans reuocatoriā benedicti. In secunda constitutio. ibi bonifatius: q subdiuiditur in titulum et constitutionem ibi: super cathedram que constitutio premittit exordium: I quo dicit se vigilem circa scādala cleri tollenda. secūda ibi: ab olim narrans discordiam predicatorum et minorum cum clero super predicationibus confessionibus et sepulturis. primo p̄uidet circa predicationes. Secundo ibi: statuim9. circa confessiones. Tertio ibi: huiusmodi: circa sepulturas. Quarto ibi: nos et enim: reuocat priuilegia cōsuetudines statuta et pacta ꝯria. Quinto ibi: ceterū: hortatur et precipit predicatos ordines et p̄fessores ipsorū p clerum benigne tractari et contrafacientibus cōminat̄.

k Aliam. que incipiebat inter cunctas.

l Nedum. non attulit fructum quod est. ſ.

m Ab auctore. benedicto.

n Fomentum. idest nutrimentum.

o Ministrauit. si. de etate et qualitate. ad aures.

p Omnino. si. de imu. eccle. qm̄.

q Instante. multotiens dixi q cōcilia fieri priuilegiatis vel exēptis non expedit. qō collige ex hoc vienensi cōcilio hic: et. ō. c. prox. et. ō. tit. pri. ca. vno: et. ō. de sup. ne prela. q2 regulares de sta. reg. attendētes. de religio. do. q2 contingit. de iurepatronatus: vt ꝯstō de priui. religiosi. et. c. archiepo. de peni. et remi. abusionibus. de sen. excō. c. i.

r Tenorem. si. de confir. vti. vel inuti. ca. pe.

s Memoriā. vide qō no. de re iudi. ad apostolice: in pma glo. lib. vi.

t Cathedram. sm̄ Hu. grecum est et ponitur p alta vel excelsa sede iudicis presidentis: et componitur a cathos quod est sedes et edra quod est sponda quasi spondata sedes: ponitur etiā pro sede doctoris. vnde in grecismo. Rex solium doctor cathedram iudexq3 tribunal. Possidet ac sedē presul pretorq3 curule: quasi curile: q2 ferebantur in curru. de hac cathedra iudicantis et docentis. xl. di. multi.

v Etsi. pro quāuis.

x Alueum. alueus d̄r venter fluuiox. d̄r etiam vas factum ad modum aluei fluuij in quo lauant̄ pedes carnes et olera: et d̄r ab aluo qō est quodam ventris receptaculum recipiens cibum.

y Confluūt. ij. q. iij. c. ij. cum. vij. c. sequenti.

z Torrens. dicitur fluuius vel aqua veniens cum impetu in hymbre que in estate torrescit. i. arescit.

& Instantius. no. q habens ad multa intendere ad id quod est graui9 debet manum apponere: sicut iuris presumptione qui vult se liberare soluendo se liberat ab eo quod est grauius. ff. et. C. de solutionibus. l. prima sm̄ Joan. mo.

9 Radicitus. frustra ramos conatur incidere qui radicem nō euellit. de pe. di. ij. q2 radix.

x Vepribus. vepres dn̄r spine q vi p̄hendūt et lacerant carnes et vestes.

a Anfractibus. sic dicti: q2 vndiq3 frangunt: et dicuntur vie aspere plene diuerticulis circunfractionibus et ruinis: et habetur idem versi. de elec. quorūdam. li. vi.

b Antistites. hi solent dici epi: quasi ante alios stantes.

c Includit. xj. q. i. duo sunt. de eta. et qua. cum contingat.

d Exestuet. quasi ferueat buliat vel calescat.

e Inualescat. quasi valde valeat crescat et abundet.

a ¶ Ex euidentia: de elec. cp̃ sit. in prin. li. vi.
b ¶ Actibus. ecclesiastici. xxviij. abstine te a lite ⁊ minues peccata.
c ¶ Prebent. cõcor. C. de iudi. properandum. in principio.
d ¶ Emulo. concor. proe. compil. greg. de hoc ver. no. xliij. vi. scimus. ⁊ facit. xvi. q. i. c. primo post principium.
e ¶ Satore. idest semina tore.
f ¶ Zizanie. seges vel herba puersa. s. lolium. lvi. vis. nasci. xxiij. q. i. quoniam: ⁊ quandoqz ponitur pro sorde omniuz segetum: huic littere ꝯcor. de elec. licet.
g ¶ Patris. q habet q̃rere consilium pro liberis. ff. de adul. nec in ea. in fi. Jo. mo.
h ¶ Exacte. quasi exquisite. C. mãdati. in re mãdata. Jo. mo.
i ¶ Periculis. dictis a peoperis.
k ¶ Onusta. quasi onerata de elec. vbi periculum in prin. lib. vi.
l ¶ Exosa. idest perfecte odiosa.
m ¶ Salubrez. quasi salutis vberem.
n ¶ Solertie. vide qõ diri supra ea. cõpil. de offi. dele. c. vno.
o ¶ Ad honorem. si. de vsupal. capi. ad honorẽ
p ¶ Locis eorum. qcqd estĩfra septa vel ambitũ etiam in pratis vel ortis vel alijs sparijs videt includere.
q ¶ Cõmunibus. in priuatis ergo secus.
r ¶ Predicare. etiam tẽpore interdicti. de sentẽ. excom. rñso.
s ¶ Verbum dei. de of. or. inter. cetera. in prin.
t ¶ Prelati. iure cõmuni vel ꝓsuetudinario fm Joannem mona. qui dicit rectorem ecclesie non cõtineri nomine prelati cum supra sit expressus post prelatum in ver. ab olim. de vicario tamẽ dicit idez qõ de prelato: qr qõ per se non possunt ordinarij per alios faciũt: de offi. ordi. iter cetera. ⁊ c. ti. si eps. lib. vi.
u ¶ In qua hora.
x ¶ Generalib⁹. i. locis habentibus studiuz ex p̃ uilegio vel cõsuetudine cuius initij nõ sit memoria. de de. non resi. tue. Ifra de priuil. c. ij. libro. vi. ⁊ in proemio vigestorum. §. hec autem tria.
y ¶ Nisi. a p̃mo vcõ buius v. cricipit: nõ a duobus sequẽtibus cp̃ satis verba demonstrant.
z ¶ Superior. non respectu episcopi de quo presumit: ꝗ clerici cui supest de consuetudine vel priuilegio fm Joan. mona.

¶ Scimus eniz ⁊ ex[a] euidentia facti collegimus: q̃ non nisi in pacis tẽpore bene colitur pacis auctor: nec ignoramus q̃ dissensiones et scãdala prauis actibus[b] aditũ p̃parant: rancores ⁊ odia suscitant: et illicitis moribus ausum prebent[c]. ¶ Ab olim siquidem inter prelatos ⁊ rectores seu sacerdotes ac clericos parochialium ecclesiarum per diuersas mundi p̃uincias cõstitutos ex vna parte: ⁊ predicatorũ ⁊ minorũ ordinũ fratres ex altera: pacis emulo[d] satore[e] zizanie[f] p̃curante grauis ⁊ periculosa discordia extitit suscitata sup p̃dicationibus fidelium populis faciendis: eorum confessionibus audiendis penitentijs iniũgendis eisdez: ⁊ tumulandis defunctorũ corporibus qui apud fratrũ ipsorum ecclesias siue loca noscuntur eligere sepulturam. ¶ Nos autẽ pij patris[g] more laudabili moleste ferentes incõmoda filiorum reducentes ad exacte[h] considerationis examen: ac ĩfra pectoris claustra sollicite reuoluentes: quã sit plena periculis[i]: cp̃ onusta[k] dispendijs: quãqz in diuine maiestatis conspectu reddatur erosa[l] discordia supradicta. Et p̃ pterea intendentes paterne sollicitudinis studio. illam prorsus euellere: ac omnimode submouere: nullis vnquam futuris tẽporibus fauente domino suscitandã: grandi quoqz desiderio cupientes: vt huiusmodi negociuz qõ potissime insidet cordi nostro finẽ salubrez[m] ⁊ celerem per apostolice solertie[n] studium consequatur: diligenti cũ fratribus nostris deliberatiõe prehabita super eo ad honorez[o] dei ⁊ exaltationez catholice fidei quietũ statum partium predictaruz ac salutis animarũ fideliuz incrementũ de ipsoꝝ fratrũ cõsilio auctoritate ap. statuimus ⁊ ordinamus: vt dictorũ ordinuz fratres in ecclesijs ⁊ locis[p] eoꝝ ac in plateis communibus[q] libere valeant clero ⁊ populo predicare[r]: ac p̃ponere verbuz[s] dei hora illa dũtaxat excepta ĩ qua locoꝝ prelati[t] predicare voluerint vel coram se facere solenniter predicari: in qua[v] predicare cessabunt preterquam si aliud de prelatoruz ipsoruz voluntate processerit hac licentia speciali. In studijs autem generalibus[x] vbi sermones ad clerum ex more fieri solent: diebus illis quibus predicari solẽniter consueuit: ad funera etiam mortuoruz ⁊ in festis specialibus siue peculiaribus eorũdẽ fratrũ possunt iidem fratres ⁊ liceat eis libere predicare: nisi[y] forte illa hora qua solet ad cleruz in predictis locis dei verbuz proponi: eps vel prelatus superior[z] clerum ad se generaliter[a] conuocaret: aut ex aliqua ratione vel causa vrgente clerum ipsum duceret cõgregandum. ¶ In ecclesijs[b] autẽ parochialibus fratres illi nullatenus audeant vel debeant predicare vel p̃ponere verbũ dei: nisi fratres predicti a parochialib⁹ sacerdotibus[c] inuitati fuerint vel vocati: ⁊ de ipsoꝝ bene placito ⁊ assensu seu petita licentia fuerit ⁊ obtenta: nisi episcopus vel prelatus superior per eosdem fratres predicari mandaret. ¶ Statuimus[d] etiã ⁊ ordinamus auctoritate predicta: ut in singulis ciuitatib⁹ ⁊ dioce. ĩ qbus loca fratruz ipsoꝝ cõsistere dignoscunt: vel in ciuitatibus ⁊ dio. locis ipsis vicinis: in quib⁹ loca huiusmodi non habentur[b] magistri priores prouinciales predicatorum aut eorum vicarij ⁊ generales ⁊ p̃uinciales ministri ⁊ custodes[c] minorum ordinum predictorũ ad presentiã prelatorum[b] eorũdem locorum se conferant per se uel per fratres quos ad hoc idoneos fore putauerint humiliter petituri: ut fratres qui ad hoc electi fuerint in eorum ciuitatibus ⁊ dioce. confessiones subditoꝝ suoruz confiteri sibi volẽtiũ audire[e] libere valeant: ⁊ huiusmodi confitentibus p̃ut fm deũ expedire cognouerint penitẽtias ĩponere salutares: atqz eisdem absolutionis beneficiuz impendere de licentia gratia ⁊ beneplacito eorundem. ¶ Ac deinde[f] p̃fati magistri priores prouinciales ⁊ ministri[g] ordinum predictoꝝ eligere studeant personas sufficientes[h] idoneas vita probatas[i] discretas modestas atqz peritas ad tam salubre ministeriũ ⁊ officiũ[k] exequẽdũ: quas sic ab ipsis electas repreſentẽt vel faciãt p̃sentari[l] p̃latis: vt de eoꝝ licẽtia gr̃a ⁊ beneplacito ĩ ciuitatib⁹ ⁊ diocesib⁹ eorũdẽ huiusmodi p̃sone sic electe confessiones cõfiteri sibi volẽtiũ audiãt: ĩponãt penitẽtias salutares ⁊ bñficiuz absolutionis impẽdãt[m]: p̃ut superi⁹ est expressuz: extra ciuitates ⁊ dio. vi. fm Jo. mo. fm qnem no. q̃ in ver. pre. permittitur his predicare cum certa modificatione hic prohibetur: nisi certis casibus: quare cum de iure cõmuni illis predicare non competat: sed soluz prelatis ⁊ curatis. ĩ. §. huiusmodi: reputat istis omnem locum interdictum qui nõ reperitur hic permissus.
y ¶ Sacerdotibus. puto sufficere si isti sunt vicarij ppetui: cũ ad eos spectet cura de officio vi. capi. fi. de preben. sup eo. li. vi. ⁊ idẽ puto ĩ tpalibus datis in casu licito auctoritate epi vt de ele. cũ ex eo li. vi.
a ¶ Statuim⁹. secũdus articulus confessionũ circa quas prouider primo de licentia petẽda secundo de confessoribus eligẽdis ⁊ presentandis. ibi: ac deinde. tertio limitat locũ ⁊ numerum ibi: extra ciuitates. quarto prouider quãdo licentia datur ⁊ electi acceptant ⁊ quando nõ acceptantur ibi: ⁊ si idem: quinto quãdo negatur licentia dat gratiam cum certo moderamine ibi: si vero.
b ¶ Non habentur. dato ergo q̃ fratres non haberent locum mutine: possent tamen prelati de qb⁹ sequit ab episcopo mutiñ. petere quod sequitur: ⁊ pro ipsa dio. electionem facere.
c ¶ Custodes. priores ergo cõuentuales quo ad predicatores ⁊ guardiani quo ad minores b̃ non possunt.
d ¶ Prelatoꝝ. s. epoꝝ ⁊ superioꝝ de qb⁹ premisit: ⁊ pz b. ĩ. ibi: in eoꝝ ciuitatibus ⁊c.
e ¶ Audire. no. hunc ordinem vt primo audiatur confessio: secundo imponatur pnĩa. tertio fiat absolutio: non ergo precedat absolutio impositionez penitentie: vt sic absolutionẽ precedat cordis contritio: oris confessio. operis satisfactio saltem affectu.
f ¶ Deinde. ergo nõ prius: nõ tamen est necesse q̃ talem licentam habeãt: sed satis est q̃ petãt quo ad b̃ vt eligere possint.
g ¶ Ministri. s. generales vel prouinciales: ⁊ no. quia de vicarijs prioꝝ p̃uincialiũ: ⁊ de custodibus nõ repetit de qbus p̃miserat: ꝗ ergo illi petitionem possint facere de q̃ p̃misit: non tñ electionẽ de q̃ hic loquitur.
h ¶ Sufficiẽtes. vi. qualitates exprimit. Jo. mo.
i ¶ Probatas. beatus bernardus ad euge. Probatos oz eligi nõ probandos: ⁊ facit de preben. in lateranẽ. in fi.
k ¶ Officium. qõ est ars artiuz de eta. ⁊ q̃li. c. cũ sit. Jo. mo.
l ¶ Presentari. personalis ergo presentatio fieri debet. Iaz dicitur presens qui prebet sensibus corporis: facit. ff. de v̄bo. obli. l. i. in prin.
m ¶ Impẽdant. cũ determinatione que habetur. ĩ. v̄. per huiusmodi. ⁊ licet ista sint de cura animarum: ⁊ articulus precedens ⁊ subsequẽs: per qõ videretur istos eẽ curatos saltem in tanto: vl̃ ex delegata potestate vt b̃: vl̃ ordinaria: vt. ĩ. ver. si vero: dicit finaliter Jo. mo. q̃ isti non sunt curati: qõ etiã fm eum esset quo ad fratres minores contra constitutionem. exist. de ver. sig. lib. vi. sit ratio q̃: nec ipi astricti sunt ad executionem vel exercitium istorum actuuz: nec fideles sunt astricti: vt in his ad eos recurrant: ⁊ sicꝗ ex priuilegio huius ppetue cõstitutiõis hoc possint nõ p

x ¶ Generaliter. secus ergo vbi specialiter vocaret prelatos doctores vel huius similes.
y ¶ Ecclesijs. nec ipsarum capellis vel cimiterijs: de sen. ex. si ciuitas.

hoc sunt censendi curati. a ¶ Deputari. si. de accu. sicut olim.

b ¶ Audiuntur. si nō electus se ingerit: vel electus extra dioce. in qua deputatus est bona fide illi cōfessus ⁊ ab illo absolutus tutus esset quo ad deum: ⁊ vide qđ no. de elec. dudum. ij. in glo. quia cū iam desierit: ⁊ qđ ibi scripsi.

c ¶ Paucitas: si. de voto ꝙ super his. v. q̄uis. xxi. di. in nouo. in fi.

d ¶ Exigit. no. numerū presidentium deputari sm̄ q̄ntitatē subiectorum: si. de vi. ⁊ hone. cleri. qm̄. cū suis cōcor. si autē cōtendit eps cū fratrib⁹ dicens minorē numerū sufficere: recipiat eps numerū d quo sibi videtur: de reliqs recurratur ad arbitrium boni viri. i. iudicis. ff. de verbo. ob. continuus. §. cum ita. sm̄ Jo. mo. qui dixit ꝙ caute forte faceret episcopus si in pncipio cū cōcedit licentiā taxaret numerū: liceret. n. a pncipio q̄nq3 qđ nō liceret ex post facto. ff. de pac. l. traditionibus. C. de don. q̄ sub mo. l. i. ⁊ l. pfecta. ex. de ꝯdi. ap. verum.

e ¶ Concesserint: quā sine cā reuocare non possent. de re. iur. decet. lib. vi.

f ¶ Actione. simile de cen. cu3 apostolus: ante mediu3. de immu. eccle. aduersus.

g ¶ Quēq̄. vr̄ ꝙ oēs refutari non possunt: dic cōtra sm̄ Jo. mo. cū hoc v̄bū iuris equipolleat vniuersali: ⁊ extendatur in edictis pretoru3. ff. vi bo. rap. pretor. §. hoīes. ff. d consti. pe. l. i. §. i. de neg. gest. l. i. §. i. et iij. alias sm̄ cū fieri posset fra⁹ constitutioni: que multa requirit in talibus fratribus. s̄. v. ac deinde.

h ¶ Nollent. factū ⁊ proprium motum nō cause cognitionem denotat sm̄ Jo. mo.

i ¶ Surrogari. si nō recipit: si ex iusta causa: q2 non est qualis. s̄. scribitur: sibi imputent qui malū elegerunt: si sine cā successit pape licentia: vt statim seqtur sm̄ Jo. mo.

k ¶ Recusarint. si non recusat expresse sed nō dat vel negligere videret: ꝙ locum haberet hoc priuilegiu3 post trinā monitionē vel reqsitionē: per decre. i. de sup. negli. prela. ⁊ facit de appel. ab ea. lib. vi. ⁊ s̄. ea. compi. de appella. q̄uis.

l ¶ Volentiū. forte nō intellexit de religiosis q sm̄ suorū ordinū statuta suis prelatis cōferri debent: vt etiā dicebat cōstitutio benedicti.

m ¶ Libere. denotat ꝙ nō est necesse licentiā sacerdotis parochialis haberi: ⁊ est si. de prebē. l3 eps lib. vi. cuius contrariū videtur hic velle. Jo. an.

n ¶ Impartiri. absoluti ergo nō habebūt necesse vlterius cōfiteri pprio sacerdoti: nec ob. decre. oīs in pn̄. de pe. ⁊ remis. que intelligit de illo qui alteri legitime cōfessus nō est: vt dicebat benedictus in cōstitutiōe inter cūctas ⁊ vide qđ scripsi post Host. in. c. omnis sup verbo pprio. huius tn̄ ꝯtrariū tenebat plire h Jo. mo. nisi cū iusta causa subesset nō cōfitendo proprio sacerdoti. Jo. an.

o ¶ Credimus. cōcor. s̄. ea. cōpil. de foro cōpe. q̄uis. §. volumus.

p ¶ Cōcessa. hoc intendit in casibus episcopis reseruatis nō pñt absoluere: ꝙ qui sint illi no. de pe. ⁊ remis. si eps. li. vi. ⁊ hic p Jo. mo. ⁊ plene p hostien. in sūma ipsius tituli. §. cui cōfitendū: in fi. secūde col. dicit aūt h Jo. mo. ꝙ eps casus de quibus ante hanc cōstitutionē poterāt curati absoluere. sibi reseruare posset hac cōstitutione nō ob. q2 l3 fratres sint exēpti parochia nō: alleg. de priuil. ex ore. c. ti. per exceptionē. lib. vi. Nec dicitur a iure cōcessu3 ꝙ iure reuocatū est: argumētū. ff. de diuor. l. diuortiū. Itē si pōt artare potestatē ordinariā curatorū: fortius hanc extraordinariā ne idē subditus cēseatur diuerso iure quo ad curatos ⁊ quo ad fratres: de priuil. q2 circa. sit ergo sensus ꝙ nō absoluat frater quē non absoluit curatus: ista igitur accidentalia ⁊ de bene esse nō mutant substātialē ⁊ ordinariā potestatē epōrū: de hereti. p hoc li. vi. nō obstat si dicas ꝙ hoc erit auferre vel decurtare priuilegiū: qđ fieri nō poterit etiā indirecte: de priuile. quāto: q2 licitu3 est cuilibet facere quolibet iure pprio: dūmodo nō faciat animo iniuriādi: nec alicui faciat iniuriā ⁊c. de elec. cū ecclesia vulterana cū suis cōcor.

q ¶ Prelati. episcopi ⁊ superiores: vñ videmus ꝙ hodie aliquibus ex illis cōcedunt casus reseruatos.

r ¶ Huiusmodi quoq3. circa partē istā plures questiones occurrunt q̄ circa precedentes: ratio patet: quia hic de lana ⁊ lacte vel redditu agit: ⁊ non ibi: vidi aūt ⁊ habeo formam cuiusdam littere que dicitur ab ipo bonifacio episcopo morēn. em inasse ad querelā cleri morēn. que quasdā ex illis determinat declarādo ⁊ iudicē dando in modū cōseruatoris: quas infra subiungā ⁊ rationes quas inducit per iura probabo.

in quib⁹ fuerint deputate per quas eas volumus ⁊ nō per prouincias deputari[a] cōfessiones nullatenus auditure[b]. Numerus autē personarum assumendarum ad huiusmodi officium exercendu3 esse debet prout vniuersitas cleri ⁊ populi ac multitudo vl' paucitas[c] exigit[d] eorundem. Et si iidem prelati petitam licentiam confessionum huiusmodi audiendarum concesserint[e] illam prefati magistri ministri et alij cum gratiarum recipient actione[f]: dicteq3 persone sic electe commissum sibi officium exequantur: ꝙ si forte iam dicti prelati quem quā3[g] ex dictis fratribus presentatis eisdem ad huiusmodi officium nollent[h] habere vel non ducerent admittendum: eo amoto vel subtracto loco ipsius similiter eisdem presentandis prelatis possit ⁊ debeat alius surrogari[i]. ¶ Si vero iidem prelati prefatis fratribus ad confessiones vt premittitur audiēdas electis huiusmodi exhibere licentiam recusauerint[k] nos exnunc ipsis vt ꝯfessiōes sibi ꝯfiteri volentiu3[l] libere[m] liciteq3 audire valeāt ⁊ eisdē pnias imponere salutares atq3 eisdem beneficium absolutionis ipartiri[n]: gratiose cōcedimus[o] de plenitudine apostolice potestatis. ¶ Per huiusmodi autem cōcessionem nequaquā intendimus personis seu fratribus ipsis ad id taliter deputatis: ptātē in hoc impendere ampliorē quā in eo curatis vel parochialibus sacerdotib⁹ est a iure concessa[p]: nisi forsan eis ecclesiaru3 prelati[q] vberiorem in hac parte gratiā spāliter ducerent faciendā. Huiusmodi[r] quoq3 statuto ⁊ ordinationibus nr̄is adijcimus: vt fratres dictorum ordinu3 in ecclesijs vel locis suis vbilibet ꝯstitutis: libera3 vt sequit habeant sepultura3[s]: videlicet ꝙ oēs ea3 recipe valeāt q sepeliri elegerint i locis ⁊ ecclesijs memoratis ¶ Verum ne parochiales ecclesie ⁊ ipsaru3 curati siue rectores q ministrare hñt ecclesiastica sacramēta qb⁹ noscitur de iure cōpetere pdicare[t] seu pponere verbū dei: ⁊ cōfessiones audire fidelium debitis ⁊ necessarijs bñficijs defraudentur: cū operarijs mercedis exhibitio debeatur[v]: auctoritate apostolica cōstituimus ⁊ ordinamus eadem vt dictorū ordinū fratres de obuētionibus[x] oibus tā funeralibus[y] quā q buscūq3 ⁊ quomodocunq3 relictis distincte vel indistincte: ad quoscūq3 certos vel determinatos vsus de quibus etiam quarta siue canonica portio dari siue exigi non consueuit: vel non debet de iure[z]: necnō de datis[⁊] vl' q̄litercūq3 donatis i morte seu mortis articlo i ifirmitate donātis vel dātis de q̄ decesserit[ꝯ] q̄nocunq3: directe uel idirecte[ꝝ]

s ¶ Sepulturam: quā alias de iure cōmuni non haberent ex quo populum non habent: ⁊ hoc scripsi post Innocē. ⁊ Hostiē. eodem titulo. c. primo in principio.

t ¶ Predicare. vide qđ scripsi post Inno. ⁊ hostien. de here. excōmunicamus. i. §. q2 vero.

u ¶ Debeatur. s̄. c. ti. c. i. xij. q. ij. quicunq3 suffragio.

x ¶ Obuentionib⁹ oib⁹. declarat predicta commissio: ꝙ si nō relinquitur fratrib⁹: s3 frater datur executor ad certā sūmam distribuendam arbitrio suo vel sibi legat aliquid distribuēdū quā summa3: vel qđ legatu3 ipse executor vel legatari⁹ postea distribuat i eosdem quod debetur quarta cu3 eo casu recipiatur ab executore: vel legatario aut a ministro. ff. de legatis. ij. si quis ticio. ⁊ si cui plusquā per legem fal. l. diu⁹. Nec ob. littera infra ad quoscūq3 certos ⁊c. que cu3 causa dubitationis tollende adiecta fuerit. obuentionum generalitatem non minuit. ff. mā. qui mutuā. ⁊. ff. de reg. iu. q̄ dubitationis. Idē ibi declarat quādo nil relinquit fratribus: sed decedens mādat executori vt ipsis fratribus det aliqd vel promittat: quia cu3 illud palā capere possint: relicti iure censetur ⁊ debet q̄rta: sicut ⁊ fideicōmissum tacitū non capaci dimissum subiacet falcidie: pbātur hec. ff. de iure fisci. l. iij. §. si quis. ⁊. §. quando. ff. de his qui. vt indig. l. in fraudem. C. ad legem falcidiam. l. iij.

y ¶ Funeralibus. declarauerat benedictus illa esse funeralia que cum funere deferuntur: in predicta constitutione inter cunctas: ⁊ ibi statuerat d cādelis que dantur ad manus quartam non deberi: sed ex quo reuocata est illa constitutio: puto etiā de illis candelis deberi: ⁊ licet hoc sit rigorosu3 hoc tamē vult ista littera ⁊ verbum omnibus quod precedit ⁊ qbuscunq3 quod sequitur: ⁊ per hec verba etiam puto eos teneri de his que legantur pro missis dicendis.

z ¶ De iure. vt patet de testa. c. fi. d ver. sig. ex parte. iij. Et per hoc patet ꝙ ista cōstitutio ē iuris veteris correctoria: ⁊ sic restringēda: ⁊ ad alios q̄ ad predicatores ⁊ minores nō extendenda: vt no. de re. iu. que a iure lib. vi. de regula. constitutionem.

⁊ ¶ Datis. declarat predicta cōmissio ꝙ si testator legatū soluit in vita nihilominus debetur quarta: quia videtur soluere vt legatum; vnde legatarius illud iterum post mortem non petit: ⁊ si falcidie locus sit illam ppterea non euadit: primū probatur. C. de lega. l. filia. ff. de lega. ij. lucius. i. ⁊. l. lucius. ij. §. impuberē. ad idē. ff. ad. l. falci. cum quo. §. fin. secundum probatur. C. ad. l. fal. in donationibus: ⁊ lege pe. C. famil. hercisunde si cogitationem.

ꝯ ¶ Decesserit. hac ratione declarat predicta cōmissio: ꝙ l3 tales petāt cu3 illorū habitu sepeliri quarta debet: nā ⁊ si ad ipsorū religionē transirent in egritudine de qua decederent deberet quarta. co. ti. de his.

ꝝ ¶ Indirecte. per hoc dicit commissio predicta patere ꝙ quarta debetur de his que testatores relinquunt vel dant in infirmitate de qua decedant vel dari mandat post mortem: de hoc in testamento mentione non facta singularibus fratribus ad eorum cōmoditates: puta emptiones librorū vel vestium addens rationem: quo id eis vel conuentui queritur: sicut p monachū monasterio: p seruū dño: ⁊ patri p filiū. xij. q. i. nō dicatis. xv. iij. q. i. c. i. in fi. insti. p quas pso. in pn̄. C. e. ti. l. i. in fi. ⁊. l. vlti. ⁊ i legato serui inspicitur psona dñi: ⁊ an sibi legari potuerit: ⁊ ex tali legato potest dñs fideicōmisso grauari. hec probantur. ff. de lega. i. cū filio. de lega. ij.

si alienus seruus de heredi. isti. l. nõ minus. C. de here. isti. l. neqz: nõ obstat p̃dictis de testa. registi: ad finẽ. qõ loquit in illo q pot hĩe propriuz. Jo. an. a Quartã. q̃ro an p̃dicatores ⁊ minores teneãtur ad hãc quartã de bis que relinquunt eisdẽ p eos qui apud illos non sepeliuntur. Predicta cõmissio recitat q nõ leuis opinionis doctores dixerunt quartam deberi ecclesie parochiali de omnibus relictis a suis parochianis: etiam si sepulti fuerint apud illam: placuit autem hec opinio Hosti. De. ⁊ Egi. sz tãgit gl. Inno. ⁊ abb. cõtra que opi. placet archi. ⁊ mihi vt scripsi. e. ti. c. i. ⁊ b Jo. mo. dicit demũ illa commissio q ex qualitate personarũ ⁊ quantitate relictorũ ⁊ ex pteritis psumi potest fraus maxime quia quando non tenebantur ad quartam sepulturas p̃cipue diuitum totis viribus ꝓcurabãt: ⁊ vt dicit ex his iura quandoqz presumũt fraudem ⁊ faciunt cõiecturas suppositaꝯ fraude constat q debetur de testamẽ. officij. ⁊. c. reqsisti. in fine. ⁊. c. finali: primum probatur de renũci. c. ij. lib. vi. ff. si quis. o. causa te. li. vi. ⁊. l. iulianus. de ac. emp. iulianus. alias inter eum. §. ibidem ꝯ vsu. qui semisses. de pig. ac. l. vel vniuersorum de leg. i. si seruus plurium: in fi. Joã. andreas.

b Largiri. per hoc dicebant ipsi fratres q heredes debeant eis soluere integra legata: quoꝫ quarta curati de manibus suis recipere debeant. sed declarat predicta commissio: q sicẽ falcidia est in bonis heredis: sic ista quarta in bonis ecclesiarum pochialium: quare curati eam vendicare possunt: ⁊ ibi here heredibus vel p fideicõmissum grauatis ne illam soluãt fratribꝰ precipue cuz illos suspectos habere possint: q si bi nõ soluãt eandem ad hoc. ff. ad trebel. heres. in fine. ff. ad. l. fal. lineã margaritarum.

c Integre. ita q nõ diminuetur propter obuẽtiones quas habuit pochialis sacerdos ĩ missa funeris dicta apud suaz ecclesiam priusquaz funus portaretur ad fres fz Jo. mo. quia iuri cõmuni statur: vbi non est mutatuz. alle. ꝯ ele. cõstituto. li. vi. dicit etiam q si cõsuetudo hz: semper prius funus portabit ad propriam ecclesiam. Ista enim decre. nõ tollit cõsuetudines nisi precedentibus aduersas: dicit etiã q vbi non est cõsuetudo etiã esset ꝯferendũ: vt sic haberet missam in propria ecclesia: ⁊ sic recipiat ibi vltimuz vale a suo curato. alle. in ar. de conse. di. vi. nõ oportet. ij. nec istud electõi sepulture repugnat: sed concordat.

d Onerare. concor. s. e. com. de fo. cõpe. q̃uis. §. per in fi.

e Coerceri. ĩuit q ad quartã coerceri possent: sed pp erẽptiões ipsoruz nõ hz clerus a quo iusticiã consequi possit ⁊ de hoc summe conqueritur.

fratribus ipsis vel alijs pro eisdez quartam[a] partem quam auctoritate apostolica taxamus: ⁊ etiam limitamus parochialibus sacerdotibꝰ ⁊ ecclesiarũ rectoribus seu curatis largiri[b] integre[c] teneantur facturi ⁊ curaturi: q nec alij nec alijs a quibus quarta huiusmodi minime deberetur: ad ipsorũ fratrũ vtilitatem vel commoduz huiusmõi fint relicta aut in eos taliter data vel donata procedãt: seu qõ ĩ morte vel ab infirmis huiusmodi danduz vel donanduz fratribꝰ ipis existeret: in eorũdez dantiuz vl̃ donãtium sanitate sibi dari vel donari procurent. In quibus per ipos vitandis eorum intendimus conscientias onerare[d]: vt si qõ absit p fratres ipsos dolo vel fraude qequaz in pte agi fortasse contigerit preter id quod eas: propterea dictis sacerdotibus rectoribus ⁊ curatis teneri volumus etiam districta ratio in extremi iudicij examine requiratur ab eis. Ultra portionem autẽ huiusmodi nihil valeant parochiales rectores curati ⁊ prelati exigere supradicti: neqz illis dicti fratres amplius ĩpendere sint astricti: neqz ad id a quoquam possint aliqualiter coerceri[e]. Nos eteni vt in cunctis equaliter ⁊ pacifice fauẽtedño procedatur: vniuersa priuilegia gratias idulgẽtias verbo[f]: seu scripto sub quacũqz forma[g] vl̃ expressione seu cõceptiõe verborũ a nobis vel predecessorib⁹ nostris romanis pontificibus cuicunqz ordinum predictorum concessa: necnon consuetudines conuentiones statuta ⁊ pacta[h] inquantum sũt premissis vel alicui premissoꝝ[i] contraria ea penitus reuocamus: vacuamus: cassamus: ⁊ irritamus: quin imo cassa vel vacua ⁊ irrita nũciamus ⁊ decernimus nullius ꝓrsus existere firmitatis. Ceterũ vniuersos ecclesiaruz plates cuiuscunqz preeminẽtie statꝰ vel dignitatis existãt: ac sacerdotes parochiales ⁊ curatos siue rectores predictos presentiuz tenore rogamus ⁊ hortamur: attente nihilominus eis districte precipiendo mandamꝰ q̃tenus ꝓ diuina ⁊ apostolice sedis reuerentia predictos ordines ⁊ professores eorum hũtes affectu beniuolo cõmendatos fratribus ipsis nõ se difficiles graues duros aut asperos: sz potius fauorabiles ꝓpitios ac benignos. piaqz mũificẽtia liberales se studeant exhibere: sic eos in predicationis officio ⁊ ꝓpositionibus verbi dei: ac ĩ omnibus alijs supradictis tanquam cooperatores[k] eorum idoneos ⁊ laborũ suorũ participes ꝓmpta benignitate recipiant: ac affectuose admittere nõ omittãt: vt ꝓinde illis eterne beatitudinis p̃miũ augeat: ⁊ aiarũ salutis ĩcremẽta felicia procurẽtur nec ipsas lateat q si secus ab eis agi fortasse contigerit ĩ hac parte apo. se. benignitas que ordines ⁊ professores cosdez vbere fauore prosequit ⁊ gerit in viscerib⁹ charitatis: cõtra eas si ĩmerito turbaretur: nec cadẽ equanimiter pati posset quin super hoc ꝓuisiõis oportũe remediũ adhiberet: iposqz nihilominus celestis indignatio p̃ncipis digna ꝓ meritis repẽdendis: cuius obsequia fratrũ ipoꝝ sedulitas curiosa prosequitur minime preteriret.

Rubrica de decimis p̃mitijs ⁊ oblationibus.

Clemẽs quintus in cõcilio vienensi.

Ponit quatuor casus ĩ qbus religiosi grauãtes vel fraudantes ecclesias circa decimas eis ꝯbitas si requisiti p illos quorum iterest ñ desistunt infra mẽsez. vel de vsurpatis vel retentis infra duos menses nõ fecerint emendam suspensi sunt ab officijs administrationib⁹ ⁊ beneficijs ⁊ talia non habentes sunt excommunicati. Secundus tertius ⁊ quartus casus ibi: seu q. Joannes. an.

Religiosi[l] qcũqz[m] q nonaliũ[n] aut alias decimas ecclesijs[o] ꝯbitas[p] ad eos ex aliqua causa legitima non spectantes[q] appropriare[r] sibi presumpserint aut exquisitis fraudibus siue coloribus[s] vsurpare: seu qui de animalibus[t]

f Verbo videt hic expressum q valeat p̃uilegiũ vel gratia apostolica de q̃ cõstat: lz scriptura sup eis cõfecta nõ sit: de quo satis no. archi. ĩ prae. vi. ⁊ vltra ea q̃ ibi allegat bñ ka. xxv. q. ij. instituti ꝯdis: ⁊ qõ ibi no. de hoc vide ĩ mercu. sub rubrica de priui. g Forma. concor. s. e. c. pri. in fi. Jo. an.

h Pacta. dicit Jo. mo. q si super pacto q erat sup sepultura sniatuz erat per papam ⁊ confirmatum pactuz ante hanc constitutionem: ⁊ per istam litteram illa snia ⁊ confirmatio nõ tollitur: immo stabit: quia non est expresse sublatũ. C de ap. precipimus in fi. nec sequtur pactum est sublatum. ergo ⁊ pactum firmatum sententia ⁊ confirmatiõe. Plus enim potest hoc tale q̃ꝯ hoc simpler: facit de pac. quãuis. de iureiu. lz de fo. cõpe. c. fi. li. vi. inducit ẽt auẽ. vt cum de ap. cog. in prin. §. i. colla. viij. vbi nota. legem nouam non extendi ad causam pendentem vel decisam etiaz si ad preterita referatur.

i Premissoꝝ. ergo non solũ vltimum articulum ꝯ sepulturis: sed etiam precedẽtes duos respicit fm Jo. mo.

k Cooperatores. ꝯ offi. ordi. inter cetera in fi.

l Religiosi. Primo ponit constitutionez cũ suis pẽis: quã secũdo moderat ibi: ceteruz: ⁊ p hoc verbũ religiosi patet ĩ secularibus clericis vel laicis qui ĩ hoc deliquerunt non esse locum in his penis. ꝯcor. s. ea. cõ. de testa. c. vno. j. de priuilegi. c. i. ⁊ facit qõ infra dicam in cãu secũdo. ⁊ potest esse ratio: qz cõius religiosi delinquebant in his: ⁊ qz ambire ⁊ concupiscere aliena reprobabilis est in religioso: de elec. quorundam. li. vi. si. ꝯ here. accusatus: in fine eo. lib. ĩ religioso trãslato ad ecclesiam secularem: lcz forte non fuerit de mente: vl̃ has penas locum habere p verbũ vniuersale qõ sequtur: ⁊ facit qõ no. de elec. quorũdam. li. vi. in glo. pe.

m Quicũqz. ẽt hospitalarios ⁊ cistercienses ꝛcludit: ꝯ quibus eo. ti. ex parte. i. ⁊ comprehendit ẽt feminas: de hoc ꝯ elec. generali. li. vi. in glo. ij.

n Noualium. quid sit nouale: habetur de ꝯbo. sig. c. ij. qd per nouale. ⁊ de p̃ui. c. vl.

o Ecclesijs. per hoc puto constitutionez locũ non habere qñ ille decime deberentur priuatis puta p antiquũ feudum. de his que fi. a prela. cum apostolica. vel priuilegium. facit. j. c. primo. agant ergo tunc via ordinaria ista enim constitutio illis noluit subuẽire. fa. e. ti. tua. i.

p Debitas. de iure cõi vl̃ singulari: est autẽ debitum qõ exigitur ab inuito. ff. de ꝯbo. sig. l. debitor facit. xiiij. q. i. qõ debetur. Jo. an.

q Spectãtes. tũc q̃ cessat ꝯstitutio: ⁊ merito: qz nemini facit iniuriã q iure suo vtit ⁊ c. ꝯ elec. cũ eccl̃ia. cũ ꝯcor.

r Appropriare. j. dicit vsurpare: ⁊ de his. j. dicam.

s Coloribus. cõcor. de electio. auaricie. li. vi. ⁊. j. ti. ij. c. i. §. qz vero.

t Animalibus. p hũc ver. ⁊ sequentem approbata vl̃ lectura egi. dicentis ꝯ eccle. edifi. cũ dicat q priuilegium leprosorum de non soluendis decimis de nutrimentis animalium intelligitur. i. de animalibus que nutriunt: sic enim adaptantur fraudes que sequuntur: sic ergo videtur intelligenda decre. ex parte. i. s. e. ti. Licet autem religiosi facientes has duas fraudes ligentur his penis: leprosi nõ si al̃ religiosi non sint: vt diri in. i. glo. Jo. an.